

Izhaja ob 4 zjutraj.
Stane celoletno . . . 180 K
mesečno 15
za zased. ozemlje . 300
za inozemstvo . . . 40c

Oglasi za vsak mm višine
stolpca (58 mm) . . 2 K
mal oglasi do 30 mm
stolpca (58 mm) . . 1

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Uredništvo:
Miklošičeva cesta št. 16/L
Telefon št. 72
Upravišтво:
Sodna ulica št. 6
Telefon št. 36
Račun kr. poš. št. urada
št. 11842

Ljubljana, 22. marca.

Danes objavljamo informacije pariškega «Journala» o novih boljševiških pripravah. Trocki je pomnožil armado in organizira veliko nabavno akcijo. Francoski list piše, da pripravljajo boljševiška Rusija novo veliko ofenzivo proti zapadu in da hočejo moskovski diktatorji še enkrat dvigniti svoj krvavi prapor ter ga ponesti med sosedne narode.

Pariška vest se nahaja v očitnem protislovju z dogodki zadnjega časa in izjave boljševiških voditeljev jo o stro dementirajo. Pred par dnevi je bil sklenjen v Rigi rusko-poljski mir, v katerem se je Sovdepija odpovedala vsaki propagandistični akciji napram Poljski, podpisana je angleško-ruska pogodba, ki vzpostavlja skoraj normalne odnose med Veliko Britanijo in gospodom Ljeningom, predsednik sovjetske eksekutive Kalinin proglašuje vojne za končane in sporoča Ameriki željo po vzpostavitvi normalnih trgovinskih odnosov.

Navzlic vsemu temu je nesporno opaziti v ententnih krogih nervozno razpoloženje. Dognano je, da so boljševiki imeli izdelan ves načrt za svojo veliko ofenzivo, ki bi naj na desnem križu udarila na Poljsko, na levem sunila proti Carigradu in v centru vzmirljala Češko in Madžarsko. V kolikor smo informirani so bile Trockega namere evropskim kabinetom že precej podrobno znane in v gotovih krogih se je govorilo o velikem obrambnem načrtu, ki naj bi organiziral enotno evropsko vojaško fronto proti boljševiški opasnosti. S temi govoricami v zvezi so bile in so še v zvezi razne vesti o mobilizacijah; še nedavno smo slišali, da je na Češko-loslavskem že polklicana armada pod orožje. Take in podobne vesti so bile sicer energično dementirane z besedami in dejanji, dokazujejo pa vsekakor občo vznemirjenost. Kot najjačji protiarument proti govoricam o novih boljševiških avanturah se navaja angleško-ruska pogodba, češ nikdar bi Anglija ne vstopila v trgovinske odnose s Sovdepijo, ako bi verjela, da še ni konec boljševiške ekspanzivnosti. Reči moramo, da ta argument ne drži. Pogodba z Rusijo za Angleže ni rezultat političnega, temveč čisto trgovskega računa: vsled miru s Poljsko, v katerem si je Rusija za sigurala svoboden tranzit za nemško blago, je dosedanja blokada, ki jo je antanta vzdrževala, postala brezpredmetna in angleška trgovina in industrija, ki se nahaja v precej mučni krizi, se noče dati izpodrinuti od nemškega konkurenta. Besede boljševiških voditeljev pomenijo seveda še manj ter niso nikaka garancija proti boljševiškim dejanjem.

Mnogo važnejši nego zunanje-politični dogodki pa so pojavi notranjega razkroja, ki se navzlic kronštatski zmagi množijo od dne do dne. In še večje važnosti je popuščanje v boljševiškem programu. Ljening je dovolil kmetom, da smejo po oddaji gotove predpisane množine žita, s svojimi prideiki svobodno razpolagati. To pomeni povratek k staremu kapitalističnemu sistemu v eni najvažnejših panog ruskega gospodarstva. Boljševiški program je v eni svojih najbistvenejših točk speljan ad absurdum. Da je mož jeklene volje in krvave brezobzirnosti, kakršni je Ljening, moral storiti ta smrtni greh na svoji edinozveličavni ideji, nam je bolj nego sto raznih vesti potrdilo, da se boljševizem v Rusiji mora posluževati najobupnejših sredstev za svoj obstoj in da se res nahaja na kritični točki svojega ekstenzivnega boja. Ze je z dejanjem priznal nevdržnost diktature ogromne manjšine nad ogromno večino naroda. Ali ne bo skušal sebe in svet prevartiti z novimi dokazi svoje dozdev-

Boljševiki pripravljajo nove udarce

PARIZ, 22. marca. (Izv.) «Journal» poroča, da se je vršil v Moskvi velik vojaški svet pod predsedstvom Trockega. Na tem posvetovanju se je sklenilo: 1.) razveljaviti vse odredbe o delni mobilizaciji, odrediti nove vpoklice, da bo znašal efektiv ruske vojske štiri milijone ljudi. 2.) povečati konjeniške divizije od 15 na 23; 3.) odrediti popolno mobilizacijo brodovoja in vsposobiti vse ladje za vojno službo; 4.) prepeljati polovico podmornic iz Baltiškega v Črno morje; 5.) podvzeti vse potrebne mere, da se more izvršiti istočasno prevoz vojske na kavkaško, rumunsko in poljsko fronto in vzpostaviti možnost prvovrstnih komunikacij med temi frontami; 6.) naročiti ruskim gospodarskim misijam v inozemstvu, da naj izvrše neodložno svoje nakupe in kupljeni material po najkrajši poti odpravijo v Rusijo.

Moskva, 22. marca. (Brezzično.) Kalinin je dne 20. marca odovoril sejo vsruskega osrednjega izvrševalnega odbora z govorom, v katerem je obrazložil nalogo zasedanja. Izvrševalni odbor bo odločeval o izvedbi naravnih dajatev po predlogih za to ustanovljene komisije, o volitvah v vaške in občinske sovjete in o ratifikaciji sklenjenih pogodb. Glede sklepa miru s Poljsko je dejal predsednik: «Z mirom, sklenjenim v Rigi, je izginila naša poslednja zunanja fronta in mi se nadejamo, da v bodoče ne bo nobene take fronte več.»

PARIZ, 22. marca. Poveljnik Kronštata general Kozlovski je izjavil, da je padec trdnjave sledil edinoe radi pomanjkanja municije in hrane. Pobuna v Kronštatu je bila samo začetek velike protiboljševiške akcije, njegov padec pa nikakor ne pomenja

konec borbe ruskega naroda proti boljševiškem režimu.

Washington, 22. marca. (Brezzično.) Po vesteh iz Stockholma so bili po zavzetju Kronštata vsi protirevolucionarni častniki ustreljeni po četah, ki so vdrle v mesto. Mrtva trupla so pometali v morje.

Moskva, 22. marca. (Brezzično.) Dne 19. marca so vkorakale v Batum rdeče revolucionarne čete. V Batumu ostale čete prejšnje georgijske vlade so prestopile še pred vkorakanjem rdečih čet. Ruska komisija, katero je prejšnja georgijska vlada aretirala, se je vrnila v Tiflis.

Berlin, 22. marca. «Frankfurter Zeitung» javlja iz Rige, da je bil 16. t. m. podpisan dogovor med rusko sovjetsko in Kemal pašino vlado. Po tem dogovoru odstopa Kemal Batum Georgiji, sovjetska vlada prizna Carigrad kot turško prestolnico, a turška vlada dovoli Rusiji svobodno uporabo morskih ožin.

MOSKVA, 22. marca. (Brezzično.) Predsednik vsruskega glavnega izvrševalnega odbora Kalinin je kongresu Zedinjenih držav in predsedniku Hardingu poslal noto, kjer se izjavlja, da sovjetska Rusija cedaj, ko so mnoge države sklenile z njo mir, kot posebno abnormalno in škodljivo občuti, da nima nobene pogodbe z Ameriko. Vsruski osrednji izvrševalni odbor zatorej predlaga, da se odpošlje posebna delegacija v Ameriko, da se uvede pogajanja z ameriško vlado glede odločitve o medsebojnih odnosih in o vzpostavitvi trgovine med Rusijo in Zedinjenimi državami.

Moskva, 22. marca. (Brezzično.) Po vesteh iz Odesa so zastopniki Ukrajine in zastopniki romunske vlade sklenili pogodbo za medsebojno izmenjavo blaga.

Oblaki na obzorju?

Beograd, 22. marca. (Izv.) Na današnji seji ministrskega sveta, ki se je vršila pod regentovim predsedstvom, je Pašić referiral o zunanje-političnem položaju s posebnim ozirom na posledice sklepov londonske konference.

Beograd, 22. marca. (Izv.) Naš poslanik na bolgarskem dvoru, Milan Rakič, je bil danes pri regentu v avdienci.

Beograd, 22. marca. Pred današnjo sejo ministrskega sveta je regent Aleksander sprejel v avdienci beograjskega francoskega poslanika.

Nemčija odklanja nadaljnja plačila

Berlin, 22. marca. (Izv.) Ententa je, koor znano, zahtevala od Nemčije, da plača do 23. marca 1 milijardo mark v zlatu. Čuje se, da namerava Nemčija plačila odkloniti, kar bo storila s posebno noto v sredo. Besedilo note danes še ni izdelano.

Nove grške avanture

London, 22. marca. (Brezzično.) Po poročilu iz Aten se poda kralj Konstantin na fronto v Malo Azijo, kjer prevzame vrhovno poveljstvo.

ne življenske moči in ofenzivnosti, to je vprašanje, na katero si Evropa danes še ne upa negativno odgovoriti. Agresivni načrti ruskih boljševikov pa niso edina zadeva, ki greni življenje. Nemška taktika napram londonskim sklepom entente je taktika pasivnosti. Najnovejša poročila pravijo, da bo Berlin odklonil tudi plačilo ene milijarde zlatih mark, ki bi jih moral jutri izročiti zaveznikom. Ententni kabineti razmišljujejo sedaj o poostritvi sankcij in vse izgleda, da je vprašanje okupacije nadaljnjih delov nemškega ozemlja, predvsem pa Berlina na dnevnem redu. Čuje

Grški vojni minister je izjavil v intervjuu, da morajo Orki prehiteti Turke z ofenzivo.

PARIZ, 22. marca. «Temps» javlja iz Londona, da je tam dosežen popoln sporazum med Anglijo, Francijo in Italijo v turško-grškem vprašanju. V imenu zaveznikov bosta francoski in italijanski poslanik predložila grški vladi protest proti vsaki novi oboroženi akciji Grške v Aziji.

Zamena 10 kronskih bankovcev

Beograd, 22. marca. (Izv.) Finančno ministrstvo je izdalo državnim blagajnam nalog, da sprejetih 10 kronskih novčank ne smejo več spuščati v promet, ker se bo v najkrajšem času izvršila njihova zamena.

Politični položaj

Beograd, 22. marca. (Izv.) Ministrski svet je danes razpravljaj tudi o rekonstrukciji kabineta. Konstatiralo se je, da je vlada v vseh vprašanih popolnoma složna.

Zagreb, 22. marca. (Izv.) Semkaj je prispel bivši zunanji minister dr. Trumbić.

se, da bi Pariz rad izvršil to okupacijo na posebno osteutativen način: izvršila naj bi se s sodelovanjem čet vseh «aliiranih in asociiranih» držav in naj bi predstavljala nekako obnovitev one skupnosti, ki je v dnevih versailleskega miru predstavljala solidarnost Evrope napram povzročitelju vojne.

Danes je bil v Beogradu pod predsedstvom regenta ministrski svet, ki je razpravljaj o zunanje-političnem položaju. Tudi naša država je prizadeta po dogodkih, ki se pripravljajo. Naš narod ima eno željo: živeti v miru, se vrniti k redu in blagostanju.

Poljaki zahtevaja delitev Gornje Slezije

DEFINITIVNI REZULTATI ŠLEZIJSKEGA PLEBISCITA.

Berlin, 22. marca. «Achtuhrblatt» javlja iz Bazla: Pariški «Matin» poroča, da je poslala poljska državna vlada vrhovnemu svetu noto, v kateri prosi, naj bi se napravili koraki za to, da bi se razdelila Gornja Slezija tako, da bi prišli oni kraji, ki so glasovali za Poljsko, k poljskem ozemlju. Francoska vlada je načelno že sklenila, da bo po moči ugodila Poljakom.

njih rezultatih plebiscita se smatra. Pariz, 22. marca. (Izv.) Po doseda-

da bo tekla meja do Kovla ali Kropnica ob Odri ter se potem obrnila v severovzhodno smer tako, da dobi Poljaki del s poljsko večino. Pri določitvi meje se bo upoštevalo samo mesta in vasi, ne industrijskih središč.

Berlin, 22. marca. (Izv.) Glasom uradne ugotovitve je izid plebiscita v Zgornji Sleziji sledeči: Nemci 716.406 glasov, Poljaki 471.406 glasov. V okrožju Bytom so dobili Nemci večino, v okrožju Katowice 75.484 za Nemce, 69.243 za Poljake. Strzelce je dalo malo poljsko večino.

Volitve in meščanska vojna v Italiji

Rim, 22. marca. (Izv.) V parlamentarnih krogih se govori z vso gotovostjo, da je današnja seja zadnja seja pred razpustom zbornice. Govori se, da bo 3. aprila parlament razpuščen, da se nove volitve vrše 15. maja, a nova zbornica se snide že 7. junija. V tem smislu je izdela tudi kraljevski dekret o razpisu volitev za Julijsko in Trientinsko Benečijo. Gioiitti vztraja na razpustu, da si so mu celo njegovi najbližji politični prijatelji predočevali nevarnost takega poskusa. Današnji listi prinašajo poročila o krvavih dogodkih, ki so se odigrali te dni po Italiji, zlasti v Milanu in v južni Italiji in ugotavljajo, da je sedanjí čas najneugodnejši za volitve. «Giornale d'Italia» prinaša članek pod naslovom: «Volitve in meščanska vojna», v katerem opozarja vlado na nevarnost eksperimenta z novimi volitvami, ki bodo razburile in zdvijale že sedaj divje politične strasti.

Rim, 22. marca. V Cantarinu, kjer so velikanska posestva italijanskih veleposesnikov, je prišlo do spopadov med poljskimi delavci in lastniki posestev, katerim so prihiteli na pomoč fašisti. Delavci so zasedli

razna veleposestva, zažigali gospodarska posestva in pobijali živino; karabinjeri in vojaki so z veliko muko preprečili nadaljnje spopade, a nemiri se še vedno pojavljajo.

Milan, 22. marca. Do krvavih spopadov med fašisti in socialisti je prišlo povodom proslave «peterih dni» v spomin bojev za osvobodjenje Milana od Avstrijev. Socialisti so streljali na neko skupino fašistov, ki so sneli rdečo zastavo. Takoj nato je prišlo do spopada, streljalo se je od obeh strani, tako da sta bili ubiti dve osebi, 11 je ranjenih, a policija je izvršila okoli 200 aretacij. Ubila je neka 42letna žena in nek reški legionar. — Zvečer so se izgredi ponovili pred delavskim domom, odkoder je padla bomba. Tudi tu je bilo mnogo ranjenih. Policija je izvršila preiskave v raznih socialističnih in komunističnih društvih in zaplenila veliko število orožja in municije. Zaprta je veliko število znanih delavskih voditeljev. Danes so vdrli fašisti v delavski dom, pregnali navzoče socialiste v revolverji in bombami ter demoralizirali prostore. En socialist je ubit, mnogo ranjenih.

Demokrati in sporazum z muslimani

BEograd, 22. marca. (Izv.) V smislu sklepa večerajnje seje demokratskega kluba je poslal danes Ljuba Davidović Nikoli Pašiću sledeče pismo: «Gospod predsednik! Demokratski klub je po dolgi debati o sporazumu z muslimansko zajednico in po referatu ministra Krizmana sklenil, da sprejme sporazum v načelu pod sledečimi pogoji:

- 1.) Sporazum se nanaša le na Bosno in Hercegovino in nima vpliva na bodočo rešitev agrarne reforme v drugih krajih.
- 2.) Imejteljem gospodarskega prava v Bosni in Hercegovini se ne more dati nikaka odkupnina za zemljo, prizna pa se jim za likvidacijo gospodarskega prava v interesu socialne pravice denarna pomoč, ki se izplača po regresivni stopnji enkrat za vselej.
- 3.) Kmet mora dobiti zemljo brezplačno in ne plača ne odškodnine ne odkupnine.
- 4.) Za prvo silo, dokler se novi odnosi definitivno ne likvidirajo, se izplača avans, ki ne sme presegati vsote 70 milijonov dinarjev.
- 5.) Demokratski klub je pripravljen sprejeti sporazum iz političnih ozirov, ker je brez sporazuma predložitev ustave nemogoča in iz ekonomskih razlogov, ker je s tem agrarno vprašanje za Bosno in Hercegovino likvidirano. Želj pa, naj se istočasno uvajajo in izpolnjuje sledeče nižje navedene zahteve:

in izvedbo agrarne reforme v severnih krajih, v Vojvodini in na Hrvatskem, v demokratskem duhu s tem, da se zmanjša zemljiški maksimum in da se čim prej izvrši zakonita razlastitev in preide zemlja v last zemljoradnikov.

III. Izvrši naj se izplačilo invalidov in vnese v budžet kredit za vse invalide. Ukinejo naj se vse ovire za delovanje invalidskih sodišč.

IV. V proračun za 1921./1922. naj se vnese kredit v znesku 20 milijonov dinarjev za ustanovitev fonda za izobrazbo in gospodarsko okrepitev invalidov.

V. Država naj prizna vojno odškodnino kot svoj dolg in izda za odškodnino tri mesece potem, ko postane oglede sodišča za vojne odškodnine pravomočne, državne obveznice.

VI. Državne obveznice za vojno odškodnino izda država v onem iznosu vsote, ki jo določijo sodišča. Izdela naj se shema plačevanja, pri čemer naj se ozira na vire, s katerimi država razpolaga iz prejemkov iz reparacijskega fonda.

VII. Rekvizicije, ki jih izvrše naše oblasti, naj se izplačajo v gotovini in za izplačilo in povzdigo poljedelstva otvori kredit 80 milijonov dinarjev.

VIII. Otvori naj se takoj državni kredit za povzdigo obrti v znesku 20 milijonov dinarjev, za povzdigo domače industrije, ki služi najnim potrebam prebivalstva pa 10 milijonov dinarjev.

IX. Za izvedbo kolonizacije naj se stavi v letošnjem budžetu primeren kredit, za prihodnje leto pa 40 milijonov dinarjev.

X. Osnuje naj se takoj državna agrarna banka.

Udruženje železniških činovnika in Zveza jugoslovenskih železničarjev

(Dopis iz železničarskih krogov.)

Zveza jugoslovenskih železničarjev je začela v zadnjem času proti Udruženju železniških činovnikov borbo, ki jo hoče, kakor se čuje, izvesti z vso odločnostjo. V svojem listu že odkrito napada uradnike, ki so odpovedali Zvezi pokorščino in se združili v Udruženju. In da bi njih agitacija bila uspešnejša, so se začeli posluževati javnega časopisja, ki jim zaradi političnega ozadja gre na roko. Tako smo čitali te dni v «Jugoslaviji» poročilo o sestanku železniških uradnikov v Zidanem mostu dne 13. marca, ki izzveneva v slavospjev Zveze in hoče javnost prepričati o nekem internacionalnem značaju Udruženja, v katerem ni in ne sme biti mesta za narodnega železniškega uradnika. S tem sklepom zveza, ki hoče veljati kot bojna organizacija, naprtila čisto po nepotrebnem se eno bojno fronto več. Čim več komplikacij, tem bolj jih je «nepolitična» Zveza vesela. Odkar ima g. Deržič Zvezo v rokah, ne pride ta organizacija do mirnega plodnosnega dela. Vse, kar je do danes napravila, priča o brezglavosti njenih pravih vodij, ki so jim sveta le lastna naziranja, dočim je izobčen iz njenih vrst vsak še tako trden uradnik-rodoljub, ki ne prisega na Deržičevo modro zastavo ali mu ne sledi čez drn in strn. «Mi sami in samo mi» — to je geslo Zveze in njenega vodstva. Spominjamo se Zvezinih shodov: za štrajke, proti štrajkom; za ultimatum in proti; za ministra saobračaja in proti njemu; za tega ministra proti onemu in obratno; proti političnim strankam itd. Zveza je pokazala tako vsestransko in tako raznosmerno delovanje, da je človeka, ki je malo pametno mislil, ozlovoljila ter ga prisilila, da se je umaknil iz njenih vrst. Delala je z vsem: z narodnostjo, z lakoto, z veseljami en gros, z muziko itd. Uradnik, ki je bil v njej včlanjen, je molčal in premišljal, ali mu to koristi kaj ali ne; spoznal je, da se v tako zmešnjavo ne more več vmešavati, tudi da ne more dolgo več odgovarjati za Zvezino (Deržičevo) početje. Zveza se je vtikala prav v vse; domišljala si je in si še, da je več kot država; prevzemala je včasih po svojih funkcijarah tudi policijske funkcije.

Znano je, da je med železniškim uradništvom še precej neslovenskega uradništva. Kakor je želeti, da bi bilo železniško uradništvo v vsi krajjevinii homogeno, vendar ne moremo iz političnih narodno-gospodarskih ozirov odobravati katastrofalne politike, ki zahteva takojšnje odstranitev vseh ne-Slovanov iz železniške službe in ki jo tako vdušenje za stopa Zvezin režim. Udruženje se je postavilo iz zadnje navedenih razlogov na Zvezi nasprotno stališče ter sprejema kot člane tudi take ne-

Slovane, ki se hočejo v narodnem in državnem oziru dostojno vesti in ki s svojim delom tudi koristijo državi. Vedeti je treba, da se železničar ne napravi v enem, dveh ali treh letih, temveč da mu šele težko večletno delo vtisne pečat železničarja. Takih, starejših izkušenih uradnikov danes primanjkuje ter jih bo še par let primanjkovalo v vsi državi. Uradništvo je, ker je bilo včlanjeno v Zvezi, živel zadnje dve leti pravzaprav v bojnem stanju z več kot polovico nižjih uslužbencev ne-Zvezarjev. Vse te okoliščine so končno privedle uradnika do spoznanja, da je pri današnjih razmerah že iz službenih ozirov samo najbolje, ako se vse uradništvo nekako nevtralizira ter stoji iz boje med Zvezarji, komunisti, socialisti itd. V taki službi, kakor je železniška, kjer se zahteva skoro vojaška disciplina, uradnik, ki je predstojnik nižjih uslužbencev, ne more in ne sme dopustiti, da mu mora kdo zalučati v obraz, da je — pristranski! Uradniku mora biti vsak dober uslužbenec ljub, bodisi tega ali onega prepričanja. Vse drugo, kar si danes Zveza lasti glede notranjega mišljenja železničarjev, je stvar države in političnih sil; naša država pa je, hvala bogu, toliko močna in se že sama zaveda težoč in nevarnosti, ki jo obdajajo, da bo sama opravila, kar bo treba v lastno zaščito. Čas je, da se strokovna društva res začno pečati s strokovnimi in gospodarskimi vprašanji, ne pa da se rinejo v politično ospredje.

Take in enake misli so vodile naše železniške uradnike, ko so si začrtali svoj delovni program in ustanovili svoje Udruženje.

Udruženje se ne bo dosti oziralo na ves boj, ki ga danes vprizarja Zveza proti njemu, ter bo ostalo zvesto programu, ki si ga je začrtalo: združiti vso železniško inteligentno moč v Jugoslaviji tako, da bo imela od tega korist država sama. Zvesto temu programu se bo Udruženje lotilo intenzivnega podrobnega dela in doseglo brez vpitja več uspeha v prid domovine in članov, nego z demagoško reklamo. Uradništvo je edino v naziranju, da je v sedanjem času svetovnega razburjenja trezno in usmerjeno presojati svet, in sicer ne z ozkega ljubljanskega ali mariborskega vidika ali z vidika Deržičeve politične stranke, temveč iz onega širokega vidika, ki ima celotno domovino pred seboj. Uradništvo s širokim intelektualnim obzorjem bo sledilo Udruženju, ker ne more odobravati demagogije Deržičev, Jarkov, Mohorkov in Škerjancev — **Železniški činovnik.**

VEČJA OD NASILJA SOVRAŽNIKA, BODI NAŠA POŽRTVALNOST ZA TRPEČE BRATE!

Občinski svet

Ljubljana, 22. marca.

Redno javno sejo ljubljanskega občinskega sveta je otvoril župan dr. Tavčar ob 5. uri popoldan in ko je konstatiral «klepnost, se je prešlo na dnevni red.

Župan je prečital pismo predsednika deželne vlade dr. Baltiča, ki naznanja svoje imenovanje in prevzemanje mesta predsednika deželne vlade, sporočajoč občini glavnega mesta, da bo imel vedno pred očmi njen napredek in koristi. Potem se je spomnil župan z lepimi besedami smrti dr. Oražna, občinski svetniki so poslušali ta govor stoje in na koncu govora zaklicali «Slava dr. Oražnu».

Podžupan dr. Triller je prečital svoj nujni predlog o zadevi ljubljanskih kolodvorov. Proga južne železnice kot veriga oklepa Ljubljano in ovira njen razvoj. Železnica se mora speljati drugače in glavni kolodvor postaviti drugje. Med več projekti bi najbolj odgovarjal oni, ki predlaga, da se novi glavni kolodvor postavi za Kolinsko tovarno. Potreba novega kolodvora in druge speljave železniške proge se čuti že dolgo in že dvajset let se delajo načrti, ki se pa še niso izvršili. Skrajni čas je, da se to zlo odpravi in občinski svet je sklenil poslati ministrstvu javnih del predstavko v tej zadevi.

Sprejme se na znanje, da je zapustil pokojni Josip Lenč 10.000 K v svrhu ustanove, iz katere obresti bi se podpirali ubožani obrtniki, v prvi vrsti gostilničarji slovenske narodnosti.

V odbor za upravo in nadzorovanje deklisknega interneta «Mladike» se izvolijo gg. Senekovič, Jesin, Evg. Lah, Bezenšek, Petrič, Skulj in Vončina.

Z ozirom na komuniciranje mestne hranilnice se določijo službeni prejemki tudi pomožnih uradnic hranilnice.

Sklene se kupiti za 110.000 kron 18 hektarjev obsegajočih travnikov kneza Auersperga v Rakovi jelši, ki jih ima občina sedaj v najemu v svrhu pridobivanja sena za občinske konje.

Rešilo se je tudi več stavbnih vprašanj. Občina bo na Prulah sezidala stanovanjsko hišo in Jenkova ulica v Vodmatu se razširi.

Glede mestnega tlaka se sklene nabaviti za dva milijona kron kamnitih kock za tlakanje nekaterih ulic in trgov.

Tovorni avtomobili brez gume ne bodo smeli voziti po mestu in policijsko ravnateljstvo se naprosi, da poskrbi, da avtomobili sploh ne bi vozili prehitro po mestnih ulicah.

Ko je bil dnevni red javne seje že izčrpan, so se spomnili nekateri občinski svetniki, da se bližajo občinske volitve in so začeli govoriti — skozi okno. To je napravilo slab vtis, ker občina n. pr. nima nobene moči, da bi onemogočila izvoz mesa v Italijo in Avstrijo, kar bi nekateri hoteli.

Politične beležke

+ Sestanek somišljenikov JDS za vodmatski okraj, kateri se je vršil dne 18. t. m. pri Bizjaku v Bohoričevih ulici in katerega se je udeležilo nad polovico volilnih upravičencev JDS, je pokazal splošno zanimanje najširših slojev za važne stvari v državni politiki. Predsedoval mu je g. obč. svetnik Simon Praprotnik. O splošnem državnem položaju je podal gospod poverjenik Ribnikar jasno sliko ter očrtal delo raznih političnih strank v ustavotvorni skupščini. Gospod dr. Pavel Pestotnik pa je z ozirom na bodoče občinske volitve obrazložil delo, katero čaka bodoči občinski svet, ki naj bi v hitrejšem tempu posvetil vse svoje moči obnovi Ljubljane. V svojem govoru se je dotaknil velike sokolske ideje ter pozival somišljenike tega okraja, naj bodo naklonjeni tej ideji, posebno sedaj, ko Sokol I v tem okraju začne graditi svoj dom. Nadalje je poročal g. Val. Fortič o delu političnega društva za prihodnje občinske volitve. Interpeliral je g. poverjenika za socialno skrbstvo glede obdaritve ubožnih slojev vodmatskega okraja, kar mu je g. poverjenik obljubil, da bo radevolje podpiral to akcijo. (Politično društvo je v tem oziru priporočilo 35 ubožnih strank socialnemu skrbstvu, da jih za praznike oblagodari in natura.) Gospod Obilčnik se je spominjal našega žalostnega poraza na Koroškem ter dokazoval, da leži krivda na tem porazu na SLS, katerega je imela takrat vso politično moč v svojih rokah, in katere nosi tudi vso krivdo na neverjetnih sleparijah, ki so se vršile pri koroški akciji. Sestanek se je zaključil pozno v polnoč v splošno zadovoljnost.

+ Nezmislene vesti o ministru Kukovcu. Od merodajne strani smo pooblašteni, da najodločneje demontiramo vest nekaterih listov o neuspehu potovanja ministra dr. Kukovca v inozemstvo. Ta vest je popolnoma izmišljena. Vlada je zadovoljna z delom ministra dr. Kukovca v Londonu. Njegova misija je imela mnogo uspeha.

+ Naš Peter Amieški. Po ravni Slavoniji, kitnjastem Sremu in ponosni Bosni potuje dr. Anton Korošec in kliče na križarsko vojno, stvarja oni enotni katoliški blok, ki mu je položil temelj med subotškimi Madžari in bačvanskimi Svabi. Seveda je Korošču jako težko govoriti med temi mnogimi narodnostmi, ki jih je zbral v svojem bloku, zato ni čudno, da danes v Sarajevu preklinja to, kar je včeraj v Slavoniji blagoslavljal. V Slavoniji med hrvatskimi kmeti bi bilo nevarno napadati Radića, zato mu je Korošec delal komplimente in povdarjal njegovo borbo za avtonomijo, v Bosni so pa druga tla, zato je na svojem nedeljskem shodu v Sarajevu zlomil Korošec svojo palico nad Radićem in obsodil njegovo izdajalsko politiko. Kdaj je govoril Korošec prepričanje in resnico? — Beograjski listi primerjajo to Koroščevo križarsko vojsko prav lepo z ono čedno nemško pravljico «o sedmih Švabih».

+ Likvidacija Črne gore. Z ozirom na gotovo dejstvo ujedinenja Črne gore z Jugoslavijo objavlja angleško ministrstvo za zunanje zadeve, da so prenehali z dnem 17. marcem t. l. funkcionirati vsi črnogorski konzulati na teritoriji Velike Britanije.

+ Gourraud v Beogradu. «Pravda» poroča iz Pariza, da odpotuje z današnjim ekspresom iz Pariza general Gourraud, glavni komisar francoske republike v Siriji. Kot je dopisnik «Pravde» izvedel, ostane Gourraud en dan v Beogradu, kjer bo imel konferenco z našimi politikimi. Gourraud je bil zavezniški informator na londonski konferenci o turško-grškem vprašanju. Iz Beograda odide v Carigrad, kjer bo konferiral z generalom Peléjem, komandantom francoske vojske v Turški, a bivšim šefom češko-slovaškega generalnega štaba. Od tu odpotuje Gourraud v Beirut.

+ Bolgarski komiti se pripravljajo, kakor poroča beograjska «Pravda», na vpad v naš teritorij, in to v jugo-istočni Macedoniji okrog Kočana. V teh krajih je bil za časa volitev v konstituanto komitsko-komunistovski štab. Na bolgarski strani je organizator komitskih odredov znani bolgarski komitski vojvoda Brlov.

+ Evakuacija Dalmacije. V Trógiru se je pretečeno nedeljo dopoldne sestala mešana komisija evakuacije prve skupine zasedenega področja. Določile so se vse podrobnosti za izvršitev evakuacije. Evakuacija se izvrši v času od 4. do 7. aprila. Železniški odsek Labin - Perkovič-Knin bo izročen dne 5. aprila.

+ Anglički kralj in Masarykova bolezen. Iz Prage poročajo 20. marca: Predsednik Masaryk je sprejel v prisotnosti ministra za zunanje stvari g. Jurija Clerka, ki mu je v imenu angleškega kralja izrazil svoje simpatije in željo, da bi kmalu ozdravel in zopet prevzel vodstvo države, ki jo je vodil s toliko politično uvidevnostjo in tolikim uspehom.

+ Francosko časopisje o šlezijemskem plebiscitu. Pariški listi sprejemajo vesti o nemški plebiscitni zmagi z precejšnim razočaranjem. Povdarjajo, da ni mogoče dvomiti o tem, da je večina glasovala za Nemčijo. Vkljub temu mora dobiti Poljska pokrajine, ki so oddale večino glasov za Poljsko, kakor bi bila dobita Nemčija v slučaju Poljske zmage one pokrajine, v katerih bi se bila pokazala za njo večina.

+ Mayr pri Briand. Dne 21. t. m. je sprejel Briand avstrijskega zveznega kancelarja Mayra in z njim finančnega ministra Grimma, ministra za prehrano Grünbergerja in avstrijskega poslanika Eichhofa. Predložili so želje Avstrije za pomoč.

+ Grčija kliče pod orožje novince letnikov 1913, 1914 in 1915.

Pirhi

Velikonočni prazniki! Narod jih slavi običaj, ki kažejo njegovo bistvo, njegov značaj, njegovo dušo. Tu sem spala slikanje pirhov. Lepa šega, ki izraža zmišl našega naroda za umetnost in lepoto. Dostikrat čujemo, da nimamo narodne umetnosti. Ni mi naloga, pobijati ta čuden nazor. Tu naj samo ugotovim, da imamo lepo narodno ornamentiko.

Eden del te ornamentike nam je ohranjen v slikanju pirhov. Ohranilo se je pri nas najlepše v Beli Krajini. V našem narodnem muzeju vidimo pa lepe primere tudi iz drugih krajev, zlasti iz Slovenske Beročije.

Spominjam se da sem v svoji zgodnji mladosti videl doma slikana jajca. A pozneje so mi izginili izpred oči. Da pa je bila v moji ozi domovini vdomačena šega, pirhe krasiti, o tem priča ime «pisank», kakor pravijo pri nas pirhom, ki pa sedaj niso več pisani, ampak z enim samim tonom anilinske barve pobarvani. In tako se je pozabil običaj slikanja «pisank» še v mnogih drugih krajih.

Razni kraji imajo razno tehniko, pa tudi razen izraz v ornamentu. Ni mi namena, to preiskovati. Navesti hočem nekatere najvažnejše načine, kako se slikati jajca, z namenom, da bi, kdor se zanima, to poizkusil in pomagal, da se ohrani del našega narodnega bilstva. Narod riše na jajca okraske nasled-

stavnije vrste od vrstitev pik, črtic, križev, trikotnikov, kvadratov, listov, petelj, zvezd, rozet, srčkov — od siksaknih valovitih enostavnih črt do celih cvetk, podob živali (ptičev, kokoši, zajčkov [?] jagnjet) in večjih okraskov najčesteje simboličnega pomena. Simbolične podobe se ozirajo največkrat na Veliko noč, izražajo pa seveda zelo radi obča srečna čustva in podpirajo ta izraz s pisavo, z besedami in celimi stavki.

Kdor hoče krasiti jajca v narodnem zmislu, mora to ornamentiko sam študirati. Brez tega lastnega študija ni nič! Ne gre mi za vsebino ornamenta, ampak moji zgledi in načini, ki jih hočem navesti, veljajo tehniki v obče, na kaj se je treba ozirati, ko krasimo jajca.

Vsak predmet se mora krasiti tako, da okrasek naglašja njegove dele, ne pa, da jih prikriva.

Ne ustreza modernim pojmom o okrasku, da bi se krasilo jajca z velikimi dekorativnimi elementi, ki segajo čez vso površino, ampak namena ustreza, pa tudi bolj učinkuje okrasek z majhnimi krasilnimi delci, ki se vrste tako, da ritem, proporcijo in sestav ornamenta že shvatamo, ako jajce samo od ene strani opazujemo, ne da bi ga morali obračati v roki.

Za vsako tehniko slikanja je priporočljivo, da jajce umijemo z mlekom ali lugom. Iznebiti se mora mastne površine, ki ne sprejema vsaj vodenih barv ne. Ker je s polnimi jajci kraj, je najbolje, da se izpihnejo prej, ko se slikajo. Vse-

bina, ki dandanes ni poceni, se lahko porabi.

Slika pa se lahko na naslednje načine: Prvi način. Umto jajce da podlago ornamentu. S svinčnikom razdelimo površino. narišemo si glavne smeri in osnovne oblike okraska. Slikamo kar na belo luščino s čopičem, ki ga namakamo v vodene krovne barve. Kdor je spreten, nanaša ornament brez vsake predrisbe. Šim bolj je okrasek enostaven, tem lažje je to, a vendar učinkuje.

Drugi način. Jajce se pobarva tako, kakor ga zna pobarvati vsaka gospodinja. Vzamemo kak oster instrument (nož, iglo, dleto etc.) in razlino (kraspamo) jajce z njim risajo okrasek, ki se nam prikazuje počasi v beli barvi jajčje luščine na dnu osnovne (rdeče, zelene, modre etc.) barve.

Tretji način. Na pobarvanem jajcu se izjedava okrasek s kako močno kislino (solna, žveplena kislina) tako, da namakamo oster klinček iz trdega lesa v njo. Z mokrim klinom pišemo okrasek v barvo na jajcu. Barva se tam razkroji, kjer pišemo s kislino in nastane bel ornament.

Četrti način. Razstali se vosek na spiritu ali na ognjišču. V Beli Krajini ga imajo na žrnavici. Vanj namakajo pisalo v obliki T ali T, samo da je del, ki je tu označen z navpično premo, tako dolg kakor drugo pisalo (peresnik, svinčnik), kratek pa kakih 50 do 100 milimetrov. Z voskom pišaje se nanese ornament na belo jajce.

Lahko se pa tudi napravi pri kleparju 3 do 4 centimetre dolg, na širokem delu kak centimeter širok koničast zavitek (škarncel) z držanjem iz ploščevine. Na vrhu tega škarncelčka je pol do 1 milimeter široka luknjica. V škarncelček se dene vosek in potem se to pisalo z voskom vred greje na gorečem spiritu. Tekoč vosek se z vrhom škarncelčka pišaje nanese na jajčjo luščino.

Tako opisano jajce se dene v barvo, ki seveda ne sme imeti temperatura voskovega tališča; biti mora hladnejša. Leži tako dolgo v barvi, da dobi od nje dosti močan ton. Ko je suho, se vosek odrgne. Pod njim je ostal ornament v belini jajčje luščine.

Peti način je varianta črtrega tako, da najprej pobarvamo jajce s kakršnokoli barvo. To barvo posušimo in na njo nanesemo z voskom okrasek. Tako z voskom pisano jajce denejo v Beli Krajini v repnico, ki kot baš dosti močna kislina izje povsod tam barvo z jajca, kjer ni voska. Na posušenem jajcu odstranimo vosek in prikaže se nam ornament v barvi, s katero je bilo jajce pobarvano.

Teh petero načinov se lahko kombinira zlasti prvi z drugim in tretjim, končno pa vseh petero načinov. — Tako dobimo res mnogobarvno lepo pisana jajca.

Pirhe v več barvah pa dobimo tudi takole z voščeno tehniko: Prenesemo na belo jajce z voskom ornament, potem pa ga denemo v rumeno barvo kot najsvetlejšo. Rumeno barvo na jajcu po-

krijemo z voskom tam, kjer hočemo imeti rumeno okraske. Sedaj denemo jajce v rdečo barvo, ki bo sprejelo povsod ta ton, kjer ni voska. Rdečo barvo krijemo z voskom, v kolikor hočemo imeti rdečo ornamentale delce in denemo jajce v rjavo barvo (kuhano čebulovo vodo ali zelo močno kavino ocedo). Če hočemo še v tem rjavem tonu imeti krasilne dele, še te krijemo z voskom in denemo jajce v črno barvo. Temnejšega tona seveda ne moremo dobiti. Ko je tako pobarvano jajce suho, tedaj se odstrani vosek in prikaže se nam beli, rumeni, rdeči, rjavi ornament na črnem dnu. Pot gre od svetle na temno barvo. Mislim, da je ta začetnikom pač treba prej osnutka, na katerem si barve notira, da se na jajcu risaje ne zmoti.

V Prekmurju krijemo v obliki ornamentov jajce z nitkami in potem barvajo.

Na Hrvaškem režejo šablone: pičke in druge ornamentale tvore iz papirja, jih priljepljajo na jajce, ki ga potem skrope z barvo skozi mrežo ali sito z ostro ščetko. Šablone se odstranijo. Pod njimi so beli okraski.

Krasne pirhe slikajo v svojih originalnih slogih zlasti v Srbiji, Slovakijski, Ogrskem, v Rumuniji itd. Na drugem narodnem velevažarju v Pragi slikajo letos lepe pirhe v več barvah dekleta v narodnih nošah. Tako pripovedujejo posetniki, ki so prišli iz Prage in so prinesli seboj te izdelke češke narodne umetnosti.

Domače vesti

Ljubljana, 22. marca.

• NAŠ NOVI ARMIJSKI POVELJNIK. Iz Beograda nam poročajo: Pred odhodom na svoje novo službeno mesto, je bil komandant 4. armijske oblasti general Hadžić sprejet od prestolonaslednika in predsednika vlade Pašića, ki mu je dal potrebne instrukcije za vodstvo poslov na novem službenem mestu.

• ZA CLANE MONOPOLSKE UPRAVE v novih pokrajnih državah so imenovani Demetrovič, dr. Žerjav, Srški in Radović.

• IMENOVANJE. Matija Švigelj in Blaž Naglič pri poverjeništvu za notranje zadeve sta imenovana za računsko revidenta v 9. čin. razredu.

• ZA DVORNEGA SVETNIKA je imenovan bivši poverjenik Fon, očitno v zvezi s njegovo izredno poštvalno službo pri mariborskem okrožnem sodišču.

• DIKTATURA POEDINCEV. Iz učiteljskih krogov nam pišejo: Klerikalci in nekateri naši nezadovoljni vedno kriče o diktaturi v naprednih učiteljskih vrstah. V znanem proglasu se trdi, da so kandidati poverjeništvu UJU «diktirani» kandidati! Kaj pa pravijo naši klerikalni in nezadovoljni tovariši in kateheze k imenovanju zastopnika katehetov v višji šolski svet? Po uredbi ima ljubljanski škof pravico imenovati v višji šolski svet zastopnika katehetov. Te pravice se je ljubljanski škof že poslužil, a v vrstah kranjskih katehetov ni najdel primernega moža, ampak določil je kot zastopnika kanonika Nadraha, moža z žalostnim spominom iz Verstovškovega šolskega sveta. Škof daje katehetom tako sprječevalo duševnega uboštva, da ne najde med njimi vrednega, ki bi jih zastopal v šolski korporaciji, ampak mora poiskati starega kanonika!

• GOSPOD OGRIN. V današnjem «Slovencu» priobčuje bivši predsednik «Komisije za stvarno demobilizacijo» dolg članek z ozirom na očitke, ki mu jih je napravil naš list zaradi njegove zlorabe demobilizacijskega blaga v svoje zasebne namene. Gosp. Ogrin niše o vseh možnih in nemogočih stvareh, o centralistih, o Sokolu in o svojih prijateljih, le o tem ne pove ničesar, kako je pri komisiji pod raznimi firmami samo sebi polnil žep. Zloraba poverjenega uradnega mesta za lastno okoriščenje to je bilo jedro naših očitkov in na te očitke bi radi imeli od njega odgovor. Gospod pa v «Slovincu» tudi še naprej lahko molči, ker bo dajal za javnost odgovor če ne prej takrat, ko bo sedel na zatožni klopi.

• VRL NARODNJAK. Društvo jugoslovanskih dobrovoljcev za Slovenijo je priredilo za pomožni fond dijakov-dobrovoljcev javno zbirko, kateri so se odzvali brez izjeme v prvi vrsti naši denarni zavodi in zavedni trgovci. Samo eden je bil, ki je odklonil podporo, in to iz dveh razlogov: ker ne ve kdo so sploh dobrovoljci, drugi pa zato, ker za to našo državo plačuje že tako preveč davka! Samo invalidskega davka plačuje 20.000 kron. Ta vrl narodnjak je šef tukajšnje veletrgovine g. Feliks Urbanc st. — Toliko v ravnanju narodnemu občinstvu.

• MENE TEKEL. Na dan aneksijske proslave so bili od nevidne roke

razširjeni tisoči malih rdečih letakov s sledečim besedilom: «Rop jugoslovanskega ozemlja pomenja začetek boja med Jugoslavijo in Italijo. Naša glava kloni pod nasiljem, a srce hrepeni po svobodi!» Na drugi strani je čitati: «Popolo italiano! I tuoi imperialisti ti preparano nuove carnicine. L'annessione chiama alla vendetta!» (Italijansko ljudstvo! Tvoji imperialisti Ti pripravljajo nove moritve. Aneksija kriči po osveti!)

• RADIČEVI JUNAKI NA REGU. Od Sotle nam pišejo: Za 13. t. m. je napovedal Radič šhod v Toplici, 15 minut od Podčetrčka enstran Sotle, namenjen v prvi vrsti našim štajerskim kmetom, ker so hrvaški strani tako ni nobene večje vasi. Na shod je prišlo okoli 2000 nemškutarško in boljševisko navdahnjenih elementov iz Pristave, Sv. Eme in drugod. Ko je vladni zastopnik taloj po otvoritvi shoda naznanil, da je zagrebška vlada shod prepovedala, so nahujskane ženske navalile na njega in ga podrlje na tla. Nastopilo je orožništvo, ki je na polivance napravilo juriš in osvobodilo vladnega zastopnika. Da bi videli, kako divje so zbežali Radičevi s svojimi oboroženimi junaki na vse strani, posebno po pečini za hišo. Muzikant se je skrtil celo v stranišče z bobnom vred. To je bil nad vse klaverni kotec prvega Radičevega pohoda na našo Sotlo. Sicer pa se že opaža, da je v Zagrebu čisto druga metla, ki dobro nometa.

• ŽALNA MANIFESTACIJA V SPLITU. V nedeljo je mesto Split v impozantni manifestaciji protestiralo proti aneksiji naših krajev po kraljevini Italiji. Velikanska množica prebivalstva je priredila spreved po mestu. Trgovine so bile zaprte, v kinematografu so se sestali zastopniki vseh društev in soglasno sprejeli protestno resolucijo. Občinski svet je imel izredno sejo, v kateri je sklenil izraziti sožalje neosvobojenim bratom in jih zagotoviti, da ima domovina trdno vero v končno zmago pravice.

• NAŠE OBČINE IN VOJASKE OBLASTI. Po odredbi vojnega ministrstva in v svrhu uspešne vršitve posameznih odlokov vojaške oblasti, se bodo odslej vsa določila zakona o ustroju vojske kraljevine Srbije, v kolikor se tičejo sodelovanja občinskih funkcionarjev, uporabljala za vse ozemlje naše kraljevine.

• GIBANJE DEMOKRATSKE STRANKE NA ŠTAJERSKEM. V soboto se je vršil občni zbor krajevne organizacije v Slov. Gradcu, na katerem je bil izvoljen za predsednika sodni svetnik Ivan Romolt, v nedeljo pa občni zbor organizacije v Šoštanjju, kjer je bil za predsednika zopet izvoljen nadučitelj Anton Skaza. Na obeh zborovanjih se je vršila živahna diskusija o bližajočih se občinskih volitvah in postopanju stranke v obeh krajih.

• OBČINSKE VOLITVE V NAŠIH VEČJIH MESTIH se vršijo dne 26. aprila in sicer v Ljubljani, Mariboru, Celju, Ptujju in Kočevju. Občinske volitve v ostalih občinah se pričnejo začetkom maja in bodo končane do 20. maja.

• Za STROKOVNO NADZORNIKO kuharskih in gospodinjstkih šol meščanskega značaja v Sloveniji je imenovana gđc. Jerica Zemljanova, voditeljica licejske gospodinjstke šole, znana odlična strokovnjakinja.

• PREPOVEDAN LIST. Ministrstvo notranjih del je s 15. marcem prepovedalo ameriški list «Glas Naroda».

• POROKA. V Gradcu se je poročil železniški uradnik Milan Zupanič z gđc. Luizo Rosenkranz.

• VOZNI RED za progo Ljubljana-Postojna-Trst. Za progo Ljubljana-Postojna-Trst je stopil v veljavo nov voznik red. Iz Ljubljane odhajajo naslednji vlaki: brzovlak ob 4:20, 12:10 in 17:47; osebni vlak ob 14:20 in 18:20; mešani vlak ob 6:40. Prihajajo pa v Ljubljano: brzovlak ob 1:21, 10:50 in 18:17; osebni vlak ob 7:30 in 16:05; mešani vlak ob 19:00. Simplon-ekspres odhaja proti Trstu ob 17:02, prihaja pa od tamkaj ob 4:40.

• ZARADI ČRNIH KOZ so prepovedani sejmi v celjskem okrajnem glavarstvu, in sicer v okrajih Celje, Laško, Smarje, Vransko in Gornji grad, do preklica.

• KOLONIZACIJA DOBROVOLJCEV. Vprašanje kolonizacije dobrovoljcev se bo moglo uspešno izvajati šele tedaj, ko se prično graditi hiše za stanovanja. Stavbeni material se bo jemal iz državnih gozdov Hrvaške in Slavonije kakor tudi iz gozdov veleposrestnikov v gorskem kotaru. Ministrstvo gozdov in rtdnikov je

vse potrebno ukrenilo, da državni gozdarski uradi pospešijo pripravo materiala in da poskrbijo za njega dovažanje na železniške postaje. Ministrstvo za agrarno reformo zahteva nujno potrebnih sredstev, da se izvede ta akcija.

• ZBOROVANJE KOROSČEV V LJUBLJANI. Naproseni smo objaviti, da se vrši na velikokoročni ponedeljek ob 2. popoldne v Ljubljani važno zborovanje Korošcev. Prostor in natančnejši spored se objavi naknadno.

• NA USTANOVNEM OBCNEM ZBORU društva državnih upravnih uradnikov zdravstvenih in skrbstvenih zavodov in osrednjih oblasti za Slovenijo je bil za prvo poslovno leto izvoljen za predsednika upravitelj celjske javne bolnice Ivan Prekorssek.

• POVERJENIŠTVO SPLOSNE ORGANIZACIJE VOJ. INV., VDOV IN SIROT za Ljubljano in okolico obvešča vse svoje člane in članice, da je prejele moko, ki se bo delila od 24. t. m. dalje. Vse organizirane člane in članice se opozarja, da se bo razdeljevalo le do vključno 30. t. m., izzvemši 26. t. m. popoldne in obeh praznikov. Članske knjižnice ter vrečice po približno 10 kg je prinesli s seboj. V poštev pridejo člani in članice sodnega okraja Ljubljana.

• USTANOVNI OBCNI ZBOR ZA NABAVLJALNO ZADRUGO DRŽAVNIH USLUŽBENCEV se nadaljuje v četrtek 24. t. m. ob 8. zvečer v Mestnem domu. Dnevni red: sklepanje o ustanovitvi nabavljalne zadruge, čitanje in odobrenje pravil, volitev upravnega in nadzorstvenega odbora, slučajnosti. — Pripravljalni odbor.

• OSREDNJA ZVEZA JAVNIH NAMEŠČENCEV IN UPOKOJENCEV ima v sredo 23. t. m., ob 20. uri v posvetovalnici nujno sejo širšega odbora. Dnevni red: določitev kandidatov za načelstvo in nadzorstvo nove nabavljalne zadruge. — Predsedstvo.

• IZ PODČETRKA NAM POROČAJO: Na Jožefovo, okoli pol dveh popoldne, je na Mali Rudnici pričela goreti hiša posestnika Dravinca, ki jo je šele pred kratkim kupil od Šketa. Zaradi vetra se je ogenj naglo razširil, tako da so ogniegasci in orožniki le z največjim naporom rešili sosedna poslopja. Dravinčeva hiša je popolnoma zgorela. Njegov 6 tednov stari sinček je dobil tako močne opekline, da jim je že čez par ur podlegel. Požar je povzročilo nenremišljeno požiganje grmičevja v bližini poslopja.

• IZ ŽETAL nam javljajo: V Rogaticah, občina Cermužiše, je na Jožefovo oženjen uničil hišo in hlev posestnika Antona Puha. Zažgal je petletni sinček. Zena je komaj rešila kravo in golo življenje. Zgoraj je ves živ in v vsa oprava in je pomoč nujno potrebna.

• PREZIDAVA ŠEMALNE VOJASNIČE V CELJU v invalidni domi prične v doglednem času. Zidarska in tesarska dela za adaptacijo starega in zgradbo novega poslopja so razpisana in stroški proračunjeni na 1.400.000 kron.

• POZABIL JE, DA JE OŽENJEN. Med originale spada vsekakor Ivan Flajšman, krojač iz Sv. Jurja v Slov. Goricih. Mali mož se je kot vojak zaljubil v Reziko Puh iz Feldbacha, ne meneč se za to, da je že štiri leta oženjen. «Ledig in frei» si je znal izposlovati od cerkvene oblasti potrebne dokumente in hajd drugič v jarem. Najbrže pa se je prekmalu naveličal sladkosti drugega zakona. Gnalo ga je namreč domov. Ko se je vrnil iz Feldbacha k svoji prvi ženi, ga je ta, nič hudega sluteč, veselo pozdravila. V svoje začudenje pa je iz pisem, ki so prihajala iz Feldbacha spoznala, da ima njen mož še drugo zakonsko ženo. Morda bi se cela stvar še kako poravnala, da ne bi bili vmes še ti preklicani paragrafi. Flajšman se je zagovarjal, da ga je vojna duševno tako izmučila, da je pozabil, da je že oženjen. Mariborsko sodišče ga je zaradi bigamije obsodilo na pet mesecev ječe.

• OROPANA DRŽAVNA BLAGAJNA. Deset razbojnikov in odmetnikov je napadlo na cesti Podgorica-Njeguš državni avtomobil, ki je vozil blagajno. Dva orožnika in dva šoferja so pobegnili. Razbojniki so denar oplenili.

• TATVINA V VLAKU. V vlaku med Zagrebom in Somborom je neznan žepar okradel neko trgovko. Izmaknil ji je ročno torbico, v kateri je imela razne zlatnine v vrednosti 397.000 kron. Samo en par zlatih uhanov z briljanti je bil vreden 200.000 kron.

• OGROMNA TATVINA. Dne 20. marca okoli 18. ure zvečer so v Zagrebu doslej neznani tatovi vlomili v stanovanje Viktorja Račića ter odnesli gotovine, blaga in zlatnine v vrednosti približno 1 milijona kron. Odnesli so tudi zbirko znamenj, katere je nabiral Račić nad 50 let,

Gospodarstvo

• Izvoz mesa v Italijo ustavljen. Večraj je ustavila italijanska vlada do nadaljnjega izvoz mesa iz Jugoslavije v Italijo preko Postojne. Kakor nam zatrjuje, je ta prepoved izšla radi tega, ker italijanska carinarnica v Postojni ne more zacariniti vsega blaga in je sedaj kolodvor popolnoma natrpan. Eksporterji skušajo sedaj mnogo že natovorenega blaga spraviti v hladilnice ali izvoziti v Avstrijo.

• Uvoz blaga z avtomobili prepovedan. Ministrstvo za finance, generalna direkcija carin v Beogradu, je naročilo carinarnici v Borovnici, da ne sme v nobenem slučaju in pod nikakim pogojem več dovoljevati neposredni prevoz blaga z avtomobili temveč se mora isto dovažati iz inozemstva redovitim železniškim potom. To daje gremij trgovcev onim svojim članom na znanje, ki dobivajo blago iz Italije.

• Zamenjava neizgospodarskih kronskeh bankovcev. Iz Unca pri Rakeku smo dobili dopis, v katerem se nam poroča, da je v nasov osvobojenih krajih, v logarčevem okraju, še jako mnogo avstrijskih neizgospodarskih bankovcev. Ko je italijanska vlada zamenjavala avstrijski denar, je bilo naše ljudstvo neorijentirano in radi nezaupevanja do italijanske države ni hotelo zamenjati vsega avstrijskega denarja. Dopisnik nas vpraša, kaj se bo zgodilo s tem denarjem. Na to vprašanje lahko odgovorimo le to, da se v finančnem ministertvu v Beogradu pripravljata naredba, ki bi rešila to vprašanje. Do sedaj se le toliko ve, da bodo avstrijski neizgospodarski bankovci zamenjani. Po kakem kurzu pa še ni odločeno. Mogoče je tudi, da se zamenjalni kurz v naredbi sploh ne bo odločil, ampak da bo posebna v to določena komisija od slučaja do slučaja določila, koliko dinarjev naj se izplača za avstrijske neizgospodarske bankovce.

• Anketa za organizacijo žiro prometa Včetrtak je pričela pod predsedništvom ljubljanskega ravnatelja dr. Debeljaka anketa, ki se havi z reorganizacijo denarnega prometa potom žiro-prometa Narodne banke. Naloga ankete je tudi, da razčisti razmerje poštne urade do čerkovnih uradov glede čerkovnega poslovanja. Na tej anketi so zastopani poleg delegata poštnega ministrstva dr. Pauliča in zastopnikov tukajšnjega poštnečerkovnega urada, delegati poštnega ravateljstva Split in po dva delegata poštne ravateljstev Zagreb, Sarajevo in Veliki Bečkerek. Z ozirom na obsežnosti tvarine bodo razgovori trajali več dni. Iz obče gospodarskega stališča je ta anketa radi tega važna, ker do sedaj nimamo čerkovnega prometa za celo državo. Slovenski trgovci, ki kupi n. pr. žito v Banatu, mora seboj nesti ogromne svote denarja, ali pa ga predkazati po privatnih bankah, ki pa so v tem oziru še vedno slabo organizirane.

• Pripravljalni odbor za nabavljalno zadrugo v Mariboru sklicuje za torek dne 22. t. m. ob 18. uri v porotno dvorano okrožnega sodišča ustanovni občni zbor zadruge.

• Nova tovarna v Ljubljani. Tvrdka Sajovic & Komp. je napravila na Celovski cesti 26 a (Sp. Šiška) tvornico kovinskih izdelkov. Tovarna je opremljena z najmodernejšimi stroji in tehničnimi pripomočki, ima lastno topilnico in livarno, brusilnico in galvanotehnično delavnico. Kakor čujemo, se bo pečalo podjetje specialno z izdelovanjem sifonskih glav in sprejemalo v popravilo aparate za sodnivičarsko in gostilničarsko obrt, za kar ni bilo v Jugoslaviji doslej še nobene tovarne. Z obratom se prične v kratkem. Pozdravljamo novo industrijo, s katero je storjen zopet en korak na poti naše narodno-gospodarske emancipacije.

• Ravateljstvo mestnega dohodarstvenega urada opozarja, da je treba med 1. decembrom 1920 in 28. februarjem 1921. v likvidovanje izročene bolete do dne 1. aprila 1921 realizirati, ker po tem roku izgube vsako pravico do povračila.

• Potujoče pošte Beograd-Zagreb in Beograd-Ljubljana, ki so bile doslej pod zagrebškimi, oziroma ljubljanskimi poštanim ravateljstvom, so prešle v pristojnost beograjskega poštnega ravateljstva.

• Odprava lekarniške koncesije. Osnutek sanitetnega zakona, ki ga je izdelalo na široki moderni podlagi ministrstvo za narodno zdravje, predvideva odpravo lekarniških koncesij in bo mogel v bodoče vsako otvoriti lekarno, ki se izkaže s predpisano kvalifikacijo.

• Anglo-Jugoslovanska petrolejska delniška družba je protokolirana v Zagrebu. Osnovna glavnica znaša 30 milijonov kron. Družba je ustanovljena s sodelovanjem londonske Asiatic Petrol Co. in Narodne banke d. d. v Zagrebu. Družba se bo bavila s prometom, nakupom in prodajo petroleja, zemeljskih plinov, zemeljskega koksa, asfalta, ter z izkoriščanjem bitumena na industrijski in drugi način. Nadalje hoče ustanovljati tovarne za kemično industrijo, plinarne tovarne, za cement, za metalurško industrijo itd.

• Prepoved izmene kronskeh novčanic pri naših zastopstvih v inozemstvu. Ge-

neralna inspekcija finančnega ministrstva je odredila, da se v inozemstvu pri naših finančnih delegacijah, poslaništvih itd. ne sme izvršiti izmena kronskeh novčanic v kronske-dinarske novčance.

• Mariborski trg. Na sejem, ki se je vršil 18. t. m. je bilo prignanih 82 ščetincev, 1 koza in tri ovce. Cene so bile sledeče: plemenske svinje kg žive teže 28—30, polpitane svinje kg mrtve teže 31 K, letošnji prasci 300—400, jesenski 500—800, ovce 240—300, koze 400 K. Kupčija je bila slaba.

Borza 22. marca

Zagreb, devize: Berlin 231 do 231'50, Milan 555 do 565, London 554, Pariz 980 do 984, Praga 190'25 do 191, Svica 2400 do 25000, Dunaj 2170 do 2180, Newyork 141, Budimpešta 45 do 49. — Valute: dolar 135 do 137, avstrijske krone 22 do 22'50, rublji 70 do 75, češke krone 182, franki 975, napoleoni 465, marke 223 do 228, leji 199. — Blagovna borza: pšenica 1100, ječmen 590, oves 400, koroza nova 470, moka nularica 1550, zdrob 1600, otrobi 350, vse franko Zagreb. Beli fižol franko Trst 682, pisani 625. Svinjska mast franko Zagreb 4500, soljena slanina 4050, nemška sol 585, lužni kamen 2000.

	denar	blago
Banka za Primorje	1370	1390
Hrvatska eskomptna banka	555	568
Jugoslovanska banka	910	
Ljubljanska kreditna banka	11200	11300
Praštrediona	420	430
Rečka pučka banka	1470	
Eksploatacija drva	1170	1190
Utman	740	745
Slavonia	615	625
Srpska banka	400	410
Narodna banka	1850	2000
Trgovsko-obrtna banka	690	700
Jadranska banka	303	305
Goranla	6100	
Banka Brod na Savi	635	
Dubrovačko parobrodno dr.	740	745
Slovenska eskomptna banka		
Narodna šumska industrija		

Beograd, valute: dolar 34'50 do 34'70, funti 138 do 139, franki 241 do 243, lire 138 do 140, leji 49 do 49'50, levi 43 do 43'25, marke 57'25 do 57'50, češke krone 45'50 do 46'50, avstrijske krone 5'70 do 5'80, napoleoni 118 do 119. — Devize: London 138 do 138'50, Pariz 243 do 245, Zeneva 610 do 615, Praga 4750 do 4770, Dunaj 5'45 do 5'50, Berlin 57 do 57'50, Milan 140 do 141. — Efekti: Narodna banka SHS 3000 do 3025.

Dunaj, devize: Berlin 1081'50 do 1087'50, Curih 11662'50 do 11712'50, Budimpešta 228'50 do 230'50, London 2825 do 2845, Milan 2605 do 2625, Newyork 677 do 681, Zagreb 461'75 do 465'75, Pariz 4655 do 4695. — Valute: marke 1081 do 1087, franc. franki 4630 do 4670, švic. franki 11625 do 11675, ogrske krone 225'50 do 227'50, lire 2595 do 2615, dolarji 671 do 675, dinarji 1830 do 1850.

Avstr. krona renta	99'75
— majska renta	99'75
Ogrska krona renta	214—
V. avstrijsko vojno posojilo	79'25
Turške srečke	3804—
Avstr. kred. zav. za trg. in ind.	1650—
Anglobanka	1700—
Bankvereln	1257—
Länderbank	3096—
Avstro-Ogrska banka	4700—
Bosanska zemaljska banka	—
Zivnotenska banka	3755—
Državne železnice	5440—
Lombarde	3570—
Alpine-Montan	7930—
Praška železna industrija	14000—
Trboveljska premozokopna	4703—
Leykam. papirnica	11000—
Kranjska železna industrija	9720—
Zenica-železo	10000—

Berlin: Italija 236'75 do 237'25, Pariz 432'05 do 432'95, Svica 1068'90 do 1071'10, Dunaj 18'23 do 18'27, Praga 82'025 do 82'225, Budimpešta 20'950 do 20'655, London 242'50 do 243, Newyork 61'93 do 62'07.

Curih: Berlin 9'375, Newyork 578, London 22'55, Pariz 40'15, Milan 22'60, Praga 7'16, Budimpešta 1'85, Zagreb 4—, Bukarešta 7'90, Varšava 0'725, Dunaj 1'775, avstrijske krone 1'10.

Praga, devize: Berlin 121'75 do 123'25, Curih 1308'50 do 1311'50, Milan 297'50 do 299'50, Beograd 209'50 do 211'50, Dunaj 11 do 12, Varšava 10'50 do 11'50, Zagreb 52 do 53, Budimpešta 25 do 26. — Valute: dolar 74 do 75, dinarji 200'50 do 202'50, avstrijske krone 11 do 12, funti 293 do 295, lire 291'50 do 296'50.

Vremensko poročilo.

Ljubljana 306 m nad morjem					
Dan	Čas opazovanja	Stalna barometrska visina	Temperatura	Vetrovi	Nebo
22. marc.	7. uri	748.1	1.0	sl. severzh.	megla
	14. uri	748.6	13.7	—	jasno
	21. uri	748.7	8.0	brz. vetra	—

Srednja večerajšnja temperatura 7.6, normalna 4.6
Vremenska napoved: lepo toploje vreme
Solnce vzhaja ob 5:53 zahaja ob 18:17

Lastnik in izdajatelj
Konzorcij „Jutra“
Odgovorni urednik Vit. F. Jelenc.

Prosveta

— Češka opera v Zürichu. Oskar Nedfa je dirigiral 13. t. m. v Zürichu z velikim uspehom «Prođano nevesto». Ravateljstvo gledališča je vsled tega velikega supeha sklenilo, da sprejme v repertoire več čeških oper.

— Amerikanski dar beograjski univerzi. Pred nekaj dnevi je prispel v Beograd g. Leo Oude Kasper, ki je prinesel prostovoljni prispevek Carnegievega fonda od 311 pol milijonov dinarjev za zidanje velike univerzitetne knjižnice v Beogradu.

Iz feme v luč

Roman.

Ni ne za ljubezen ne za zakon! Na ves glas sem se nasmejal ob misli na nezmisljeno in vedno ponavljano zatrjevanje starkino. Ako je bila na svetu kaka ženska bolj ustvarjena za ljubezen in zakon, je bila to moja lepa Pavlina! Rad bi vedel, kaj je mogla s tem misliti. Ko pa sem se spomnil, kako goreče je ona molila v cerkvi pri San Giovanni, sem sklepal, da je bržčas želela, da bi Pavlina postala nuna. To sklepanje bi pojasnilo vse.

Zdaj, ko sem podkupil Terezo, sem se nadejal, da bom brez opazovanja ali motenja užival Pavlino družbo. Starka je vzela denar in bo nedvomno storila vse v njeni moči, da ga dobi še več. Če bi mogel pregovoriti dekle, da mi dovoli prebiti vsak dan nekaj ur v njeni družbi, se mi ne bi bilo treba bati ovir od Tereze. Podkupnina je bila sprejeta in je bila uspešna, dasi me je kar rdečica zalivala ob misli, kakšnega sredstva sem se moral poslužiti.

Ker sem imel drugi dan dopoldne različne posle, sem moral odložiti vse svoje ljubavne poskuse do drugega večera. Izostati sem moral več ur od doma, ko pa sem se naposled vrnil v Maida Vale, me je kakor strela iz jasnega neba zadejala vest, da sta moji sestanovalki odšli. Gospodinja ni vedela, kam ste se podali. Tereza, ki je očitno imela denar za plačevanje stroškov, je plačala, kar je bilo treba, in je s svojo mlado gospodinjico odšla. Več ji ni bilo mogoče povedati.

Vrgel sem se na stol in preklinjal laško prekanjenost; ko pa sem se domislil na laško lakomnost, nisem bil dočela brez upanja. Morebiti mi Tereza piše ali me obišče. Nisem pozabil poželjivih pogledov, s katerimi je pogledovala denar. A mineval je dan za dnevom brez pisma, brez sporočila.

Tiste dni sem izvečine taval po

18 mestu v prazni nadi, da naletim na begunki. Sele zdaj, po tej drugi izgubi, sem pravzaprav spoznal velikino svoje strasti. Ne morem popisati hrepenenja, ki me je obhajalo, da bi še enkrat videl tudi lepi obraz. Ali bal sem se, da je bila ljubezen samo na moji strani. Ako je imela Pavlina samo minljivo zanimanje zame, je bilo nemogoče, da bi bila odšla tako skrivši in skrivnostno. Njeno srce je bilo treba šele osvojiti in jaz sem se zavedal, da ne bo nobena ženska ljubezen zame nič vredna, dokler ga ne osvojim.

Vrnil bi se bil na svoje staro stanovanje v Walposki ulici, ako bi se ne bi bal zapustiti Maida Vale, da me Tereza, če bi bila zvesta svoji obveznosti, ne bi zgrešila. Tako sem ostal tam, dokler ni še preteklo deset dni počasi in ravno, ko sem začel obupavati, je prišlo neko pismo.

Pisano je bilo laško in podpisano z imenom Manuel Ceneri. Pisec mi je samo sporočal, da bo tako prost in me bo tisti dan okrog pol dneva obiskal.

O namenu obiska ni bilo besede v njem, vendar sem vedel, da more biti v zvezi samo z eno rečjo — z željo mojega srca. Tereza me toraj vendarle ni prevarila. Pavlina bo moja. Z mrzlično nepotrpežljivostjo sem čakal, da se prikaže ta neznan mi Manuel Ceneri.

Malo minut po dvanajstih so mi ga oznanili in pripeljali v sobo. V hipu sem ga spoznal. Bil je oni človek srednjih let in okroglih ram, ki je v senci cerkve pri San Giovanni v Turinu govoril s Terezo. Ni dvoma, da je bil on tisti «il dottore», ki je o njem omenila starka, da je varuh Pavlinine usode.

Ob vstopu se je vljudno priklonil, me s hitrim pogledom premeril, kakor da bi skušal spoznati, kaj more posneti iz moje zunanosti, nato pa je sedel na stol, ki sem mu ga ponudil.

«Ne bom se opraščal zaradi svojega obiska», je pričel, «saj ste gotovo že uganili, zakaj prihajam.»

Njegova angleščina je bila gladka, a tuji naglas prav izrazil.

«Nadejam se, da sem prav uganil», sem odvrnil.

«Jaz sem Manuel Ceneri. Zdravnik sem po poklicu. Moja sestra je bila mati gospice Mareheve. Prihajam iz Genove zaradi vas.»

«Potemtakem vam je znana moja želja — največja želja mojega življenja.»

«Je, vem. Poročili bi se radi z mojo nečakinjo. Veste, gospod Vanghan, imam mnogo vzrokov za to, da želim, da ostane moja nečakinja samica, ampak vaša snubitev me je nagnila, da si celo stvar bolj premislim.»

«Pavlinin stric je govoril o njeni bodočnosti, kakor da bi bila bala bombaža.»

«Pred vsem», je nadaljeval, «sem obvešččen, da ste iz dobre rodbine in bogat. Ali je res tako?»

«Moja rodbina je ugledna. Imam dobre zveze in skoraj da lahko rečem, da sem bogat.»

«Nadejam se, da me o poslednji točki povoljno prepričate.»

Priklonil sem se prisiljeno, vzel polo papirja in napisal svojemu pravnemu zastopniku nekaj vrstic s prošnjo, da poda donesniku tega pisanja vse zaželenje informacije glede mojega imetja. Ceneri je zgornji pisanje ter ga vtaknil v žep. Nemara je bilo videti moje nevoljo, ki sem jo občutil spričo kramarske natančnosti njegovega poizvedovanja.

«Dotlan sem biti prav natančen v tej zadevi», je rekel, «ker nima moja nečakinja premoženja.»

«Ne pričakujem ničesar, niti ne želim.»

«Nekoč je imela denar — veliko premoženje. A je že zdavnaj izgubljeno, kaj ne, da ne boste vprašali, kako in kje?»

«Ne morem drugega, kakor da ponovim svoje prejšnje besede.»

«Pa dobro — zavedam se, da nimam pravice zavrniti vaše ponudbe.»

(Dalje prihodnjič.)

Razglas.

Odsek stavbne stroke v Zvezi industrijcev, imenoma Zveza stavbenikov, zidarjskih in tesarskih mojstrov, je v seji dne 17. marca 1921. razpravljal ureditev mezd stavbinskega delavstva in sklenil tako:

1.) Ker stavbinsko delavstvo navzlic našim pozivom in šest tednov čakanja ne more poslati na razgovor o obnovitvi kolektivnega dogovora med delodajalci in delojemalci stavbne stroke pooblaščenih, zastopnikov, morajo delodajalci v zadevi sklepati in skleniti sami.

2.) Določila kolektivnega dogovora z dne 29. marca 1921., odnosno dogovor z dne 7. julija 1920. (za Maribor z dne 26. julija 1920. in iz meseca novembra 1920., za Celje dne 31. julija 1920.) ostanejo v veljavi. Vendar se mezde revidirajo ter se za Ljubljano in ostalo slovensko ozemlje sklene kakor v točki 3.) do 6.)

3.) V Ljubljani, mesto, ter neposredni okolici do maksimalne razdalje 3 km (tri kilometre) zračne distance od Glavne pošte, veljajo dosedanje mezde s povprečno 20% (dvajset odstotnim) poviškom, in določno te mezde na uro:

a) polir	K 14.— do K 17.—
b) predelavec	11.— " 12.—
c) zidar, tesar	8.— " 10.40
d) težak nad 18 let	5.60 " 7.40
e) mlad. delavec do 18 let	4.— " 5.60
f) delavke	4.— " 5.—
g) vajenci	3.60 " 6.80

Te nove mezde stopijo v veljavo dne 21. marca 1921.

4.) Za industrijske kraje v okrajnem glavarstvu Ljubljanska okolica, za gorenjska mesta in industrijske kraje na Gorenjskem veljajo dosedanje mezde s povprečno 10% (deset odstotnim) poviško in določno te mezde na uro:

a) polir	K 13.— do K 16.—
b) predelavec	10.— " 11.—
c) zidar, tesar	7.60 " 9.50
d) težak nad 18 let	5.20 " 6.80
e) mlad. delavec do 18 let	3.60 " 5.20
f) delavke	3.60 " 4.40
g) vajenci	3.60 " 6.20

5.) Za Celje 80% (osemdeset odstotkov) ljubljanskih mezd po točki 3).

6.) Za ostalo Kranjsko in Štajersko 75% (sedemdesetpet odstotkov) ljubljanskih mezd po točki 3).

7.) Mezde za Ljubljano po točki 3.) in za kraje po točki 4.) se razglašajo obvezno za vsa podjetja označenih ozemelj.

Glede Maribora se prepušča pristojnim združitvam delodajalcev, da pristanejo na mezde ljubljanske po točki 3.) ali, da samostojno določijo mezde, vendar ne smejo biti te mezde višje nego ljubljanske. Glede ostalega ozemlja Slovenije je smatrati naredbe po točki 5.) in 6.) za predlog in se pristojne združitve delodajalcev pozivljajo, da na ta predlog pristanejo.

8.) Te novo določene mezde veljajo za stavbno sezono 1921. in do ločno do 30. septembra 1921.

V Ljubljani, dne 17. marca 1921.

Odsek stavbne stroke v Zvezi industrijcev.

Načelnik:

F. Ravnikar s. r.

Tajnik:

Šuklje s. r.

Kupijo se stara, tudi pokvarjena dvočkolesa, šivalni, pisalni in razni stroji. F. BATJEL, Ljubljana, Stari trg 28. 274 12-9

Lahek voziček na dveh ali še bolje na štirih kolesih se kupl. Naslov se izve v upravi «Jutra».

539 **Gostilničarji, pozor!** 3-2

Lesene pipe za vino vseh velikosti, najboljše kakovosti, kakor tudi medene pipe za vodovod itd. nudi A. Sušnik, zeleznina, Zaloška c. 21, Ljubljana.

DRAGO BESELJAK
Anončni in informacijski zavod, Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5.
R/70 **Hiša** 2-2
d' onadstropna z devetimi stanovanji (eno takoj prosto), veliki vrati, obsežnim vrtom v bližini južnega kolodvora, sposobna za spedijsko podjetje, se po ugodnih pogojih prodaja. Ponudbe na Anončni zavod DRAGO BESELJAK, Ljubljana.

Pritlična hiša
skorsaj nova, z vrtom, 5 sob, kuhinja, klet, mizarska delavnica, vodovod in elektrika, v bližini Ljubljane, se prodaja. Ponudbe na Anončni zavod DRAGO R/71 BESELJAK, Ljubljana. 2-2

Profesor s soprogo brez otrok, išče sobo.
Nagrada 1000 K.
Ponudbe pod »Mira stranaka« na Anončni zavod DRAGO BESELJAK, 82 Ljubljana. 546 2-1

Mestni stavbenik IVAN BRICELJ
Ljubljana, Slomškova 19
Telefon 527 472 6
se priporoča za vsa gradbena dela; za napravo načrtov in proračunov. - -

Športni avto
jako dober in hiter voz z elegantno odprto karoserijo za štiri osebe
se po ugodni ceni prodaja.
547 Neslov pore uprava «Jutra». 6-1
Obl. konces. zavod za pokončavanje podgan, miši in mrčesa, Kolodvorska ulica št. 39. 415 52-20

80 rudarjev (samcev)
potrebuje državni rudnik. Biti morajo po poklicu rudarji.
Ponudbe na **Upravo Sonjskih Rudnika, Srbija.** 4-4

Naročajte Ljubljanski Zvon letnik 1921.
Ljubljanski Zvon je najstarejši in najboljši slovenski leposlovni mesečnik. Novi letnik prinaša celo vrsto povesti in člankov, ki bodo zanimali vsakogar. Izšel je popolnoma novi opremi.
206 24
Celoletna naročnina znaša 180 K, polletna 90 K, četrtletna 45 K. Izhaja vsak mesec.
Upravništvo Ljubljanskega Zvona
Ljubljana, Sodna ulica 6.

Vino izbrano, naravno, belo ali rdeče, novo ali staro, po vrlo nizki ceni na malo ali veliko, pošilja v poslanih sodih Ciglar, trgovina vina, Stubica, Hrvatsko, Zagorje. 329 20-19

Obvestilo.
Obveščava canj. odjemalca in p. n. občinstvo, da sprejemava nova dela in popravila po najnižjih cenah. Gotovi čevlji v zalogi. Turistovski čevlji domačega izdelka. 523 29
Ant. in Jož. Brajer-Kapele
Ljubljana, Turjaški trg (Breg) št. 1.

Tehniška pisarna v Ljubljani zaposli uradnike
tudi penzionista, za ves dan ali popolu dne. Reflektira se na tehniške, eventualno na registratorja. — Pisarna obvestila pod »Tehniška pisarna« na upravo «Jutra».

Pozor! Prevezetje! Pozor!
Naznanjam sl. občinstvu in gg. trgovcem, da sem prevzel od g. Bašnerja izdelovalstvo prvovrstnega čajnega peoiva ter se cenaj. odjemalcem najtopleje priporočam
T. NOVOTNY
izdelovanje in prodaja vsakovrstnega pečiva, modro in finih bombonov na debelo. Ljubljana, Opekarska cesta 26. 551 3-1

Pisalni stroji: Imperial, Underwood, Remington, Century, Kontinental, Mercedes, Yost l. dr.
Razmnoževalni aparati: Opalograf, Gestetner, Charolograf
Velika zaloga barvnih trakov, pravih angleških, v vseh širinah, prima ogij. papirja to. vseh potrebščin za razmnoževalne aparate, kakor: barve, črnila, Fixat, Presorvat, voščeni papir itd. pri trvdki 515 3-1
FRANC BAR, Ljubljana
Cankarjevo nabrežje 5, tel. 423
moderna mehanična delavnica za popravila vseh vrst pisalnih in računskih strojev ter kontrolnih blagajn.

Največja zaloga klavirjev in pianin v Ljubljani
651 **tvrdka J. DOLENC** 26-8
Ljubljana, Hilšerjeva ulica št. 5
se priporoča za nakup najboljših instrumentov izvrstnih tovarn po najsolidnejših in nizkih cenah.

Ravnokar je izšla brošurica:
Svetovna vojna
v pesmih in slikah, I. zvezek.
Izdala in založila »Domovina«.
Cena 4 krone.
Dobiva se pri kolporterjih, v trafikah in v upravi »Domovine«
Sodna ulica 6.

Najmodernejšie obleke, površnike za gospode, kostume, pomladne toalete za dame. Obračanje oblek, moderniziranje kostumov v osmih dneh.
Lastna zaloga najfinejšega blaga in žimic (Roßhaar) za obleke.
Uradništvu obleke na obroke!
Cene delu za moške obleke 600 K, ženske kostume 650 K.
S. Potočnik, Šelenburgova ulica 6/1, Ljubljana.